

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 96/13 и 89/16) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2018. ГОДИНУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ

Број: 03-07-6-250/19
Сарајево, 2. октобар 2020. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	5
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	5
5.1 НАЛАЗИ	5
5.2. ПРЕПОРУКЕ.....	8

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Српске радикалне странке др Војислав Шешељ за 2018. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2018. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјењивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

На основу нашег прегледа утврђено је сљедеће:

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину, утврђено је да је Српска радикална странка др Војислав Шешељ прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака, нити на финансирање трошкова изборне кампање супротно одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Српске радикалне странке др Војислав Шешел за 2018. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општинских избора, одржаних у октобру 2018. године.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Српска радикална странка др Војислав Шешел се финансирала из сљедећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	832,00	1,56
2.	Прилози физичких лица (3-а)	8.664,76	16,27
3.	Прилози правних лица (3-б)	1.000,00	1,88
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	1.950,00	3,66
7.	Приходи из буџета (3-ф)	24.815,38	46,59
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	37.262,14	69,96
II	Остали приходи и друго	16.000,00	30,04
	Извори финансирања (I+II)	53.262,14	100,00

У годишњем финансијском извјештају за 2018. годину, странка је исказала расходе у укупном износу од 51.867,80 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Српска радикална странка др Војислав Шешел. Скраћени назив: СРС – др Војислав Шешел.

Српска радикална странка уписана је у регистар код Општинског суда у Добоју, рјешењем број: 085-0-01-13-000 002 од 15.01.2014. године. Рјешењем Основног суда у Бијељини број: 080-0-Ф1-16-000 062 од 08.08.2016. године промијењен је назив странке, који гласи: “ Српска радикална странка др Војислав Шешел“.

Сједиште странке је у Бијељини, Карађорђева 41.

Лице овлаштено за заступање странке је Драган Ђурђевић, председник.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2018. годину је Драган Ђурђевић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину, странка има сљедећу организациону структуру:

- Централа,
- 6 градских одбора и
- 36 општинских одбора.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Српске радикалне странке др Војислав Шешељ за 2018. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2018. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведених закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака, те да ли је остварила трошкове изборне кампање у оквиру законом утврђеног лимита.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Српске радикалне странке др Војислав Шешељ обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања, са посебним нагласком на приходе из буџета и трошкове кампање.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Преглед и контрола финансијских извјештаја Српске радикалне странке др Војислав Шешељ извршени су у периоду од 2014. до 2017. године, након којих су издати извјештаји о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама ревизије.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2017. годину, издат је Извјештај о прегледу са мишљењем ревизора и препорукама странци да води правилно евиденције о расходима и обавезама и да обрасце финансијског извјештаја попуњава у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2018. годину, утврђено је да Српска радикална странка др Војислав Шешељ није испоштовала све препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Српска радикална странка др Војислав Шешељ није поступила у складу са одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака¹.

Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације, утврђено је да је политичка странка средства у износу од 9.631,36 КМ утрошила мимо свог плана расхода, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

---

¹ У складу са одредбом из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог Закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

Увидом у Програм утрошка средстава Српске радикалне странке др Војислав Шешељ за 2018. годину којим су планирани укупни трошкови у износу од 121.500,00 КМ, утврђено је да странка није предвидјела сљедеће трошкове: трошкове адвокатских услуга и судске трошкове, трошкове угоститељских услуга, трошкове платног промета, књиговодствене услуге и таксе, новчане казне и сл.

Странка је у 2018. години наведене трошкове остварила у укупном износу од 9.631,36 КМ, и то: трошкове адвокатских услуга и судске трошкове у износу од 1.786,62 КМ, трошкове угоститељских услуга у износу од 5.182,24 КМ, трошкове платног промета у износу од 736,50 КМ, књиговодствене услуге у износу од 336,00 КМ и трошкове таксе, новчане казне и сл. које је странка остварила у износу од 1.590,00 КМ.

Поред наведеног потребно је истаћи и то да је странка у Програм утрошка средстава за 2018. годину планирала средства за *Обавезе из претходног периода* у износу од 30.000,00 КМ. Наведена средства не могу бити планирана за ту намјену, односно обухваћена Програмом утрошка за 2018. годину, јер су средства за ту намјену била планирана Програмом утрошка средстава за претходне године, односно трошкови су били планирани у периоду када су настали.

б) Странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја и додатне документације, утврђено је да Српска радикална странка др Војислав Шешељ није правилно водила евиденције о приходима, расходима и обавезама, и годишњи финансијски извјештај није попунила у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака-у даљем тексту: Правилник, чиме су прекршене одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Странка је у различитим износима исказала приходе и расходе у пословним књигама и финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ.

У пословним књигама и Завршном рачуну странка је исказала приходе у износу од 56.446,80 КМ и расходе у износу од 69.554,79 КМ, а у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ пријавила је приходе у износу од 53.262,14 КМ и расходе у износу од 51.710,80 КМ.

(2) Увидом у пословне књиге утврђено је да је странка водила погрешне евиденције о приходима и расходима тако што је новчана средства којима је платила таксу за изборе 2018. године у износу од 20.000,00 КМ евидентирала у оквиру својих трошкова, док је у оквиру својих прихода евидентирала средства исплаћена из буџета, на основу Одлуке Централна изборна комисија Босне и Херцеговине о поврату новца од таксе уплаћене за Опште изборе 2018. године.

С обзиром да су странци средства враћена, странка по овом основу није остварила ни приходе ни расходе.

(3) У годишњем финансијском извјештају странка је позајмице у износу од 16.000,00 КМ исказала као остале приходе, што је супротно одредбама члана 13. Правилника.

Такође, увидом у пословне књиге утврђено је и да је странка прилог физичког лица Драгана Ђурђевића у укупном износу од 3.300,00 КМ² у пословним књигама погрешно евидентирала као позајмицу, док је у годишњем финансијском извјештају ову уплату исказала у обрасцу 3-а.

---

² Уплата на изводу број 47

(4) У годишњем финансијском извјештаји, обрасцима 3 (Извори финансирања) и 3-ф (Приходи из буџета) странка није тачно исказала приходе из буџета, чиме је прекршила одредбе члана 13. и члана 19. Правилника.

- Увидом у акт Општине Котор Варош³ који је Централна изборна комисија Босне и Херцеговине запримила под бројем: 03-07-6-115-115/19 од 26.03.2019. године, утврђено је да је ова општина из буџета за 2018. годину Српској радикалној странци др Војислав Шешељ уплатила средства у износу од 3.194,78 КМ.

Странка у годишњем финансијском извјештају није исказала овај приход, док је у својим пословним књигама евидентирала уплате ове општине у оквиру прихода из буџета.

- Странка је у финансијском извјештају исказала приход из буџета Општине Невесиње у мањем износу за 1.404,64 КМ.

Увидом у изводе са трансакцијског рачуна странке утврђено је да је Општина Невесиње из свог буџета у 2018. години уплатила странци средства у износу од 2.588,56 КМ, док је странка у финансијском извјештају исказала приход из буџета ове општине у износу од 1.183,92 КМ.

(5) Странка није исказала све расходе у обрасцима 4. (Расходи политичке странке) и 4.1 (Режијско-административни и остали трошкови) финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе члана 21. и 22. Правилника.

Странка је трошкове закупа за општински одбор Брод евидентирала и исказала у мањем износу за 1.179,36 КМ, док је за општински одбор Невесиње трошкове закупа исказала у већем износу за 288,00 КМ.

(6) Политичка странка је у обрасцу 2. финансијског извјештаја (Промет свих трансакцијских рачуна политичке странке) исказала трансакцијски рачун број: 551-450-22117054-86 са сљедећим подацима: стање на дан 01.01.2018. године у износу од 82,25 КМ, промет улаза у износу од 52.531,98 КМ, промет излаза у износу од 52.183,52 КМ и стање на дан 31.12.2018. године у износу од 430,71 КМ.

Увидом у пословне књиге и изводе са трансакцијског рачуна странке, утврђено је да је странка погрешно исказала промет улаза на трансакцијском рачуну и стање на дан 31.12.2018. године. Странка је почетно стање, односно стање на дан 01.01.2018. године у износу од 82,25 КМ исказала као промет улаза и тиме промет улаза новчаних средстава по трансакцијском рачуну и стање на дан 31.12.2018. године исказала у већем износу за 82,25 КМ у односу на стварно стање, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ⁴ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ.

Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Српска радикална странка др Војислав Шешељ је у сврху изборне кампање могла да потроши 220.604,48 КМ.

Српска радикална странка др Војислав Шешељ је у годишњем финансијском извјештају за 2018. годину исказала трошкове пропаганде у износу од 19.750,07 КМ.

³ У акту Општине Котор Варош наведено је да су средства додјелена странци СРС-Српска у сигурне руке.

⁴ Члан 15.10 став 2. Изборног закона БиХ прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Српској радикалној странци др Војислав Шешељ да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са утврђеним програмом утрошка средстава,*
- *да води адекватне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама и*
- *да обрасце финансијског извјештаја попуњава у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

КОМЕНТАР:

Српска радикална странка др Војислав Шешељ у остављеном року се очитовала на Прелиминарни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину.

Уз очитовање странка је доставила документацију која је утицала на налазе ревизије, односно доставила је уплатницу о извршеном плаћању неновчане донације правном лицу „Мега-пројект“ д.о.о Братунац у износу од 1.800,00 КМ. Поред тога, странка у очитовању наводи да је дана 22.12.2018. године усвојила Одлуку о измјени Одлуке о финансијском плану пословања и употреби финансијских средстава у 2018. години. С обзиром да наведена Одлука није достављена одмах након усвајања⁵ наведене примједбе нису узете у разматрање.

Служба за ревизију је узела у обзир аргументоване примједбе и достављену документацију, те извршила корекцију налаза који се односи на финансирање из забрањеног извора.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Ревизор

Велиборка Кењић

Помоћник ревизора

Анела Бурцовић Капић

Шеф Службе за ревизију

Мр сц. Хасида Гушић

---

⁵ Одлука није достављена нити уз очитовање.